3. That part of Piṅgala's chandaḥsûtram, which relates to the Vedic metres (s. Colebrooke misc. ess. II, 152. 153).

छन्दः । गायत्री । दैव्येकम् । आसुरी पञ्चदश । प्राजापत्याष्टौ । यजुषां षट् साम्नां द्विः ऋचां त्रिः । द्वौ द्वौ साम्नां वर्धेत त्रींस्त्रीनृचाम् चतुरश्चतुरः प्राजापत्याः एकैकं शेषे । जक्ष्यादासुरी । तान्युष्णिगनुष्टुब्बृहतीपङ्क्तित्रिष्टुब्जगत्यः । तिस्रः (तिस्रस्तिस्रः Halâyudha) सनाम्न्य एकैका ब्राह्म्यः प्राग्यजुषामार्ष्य इति ॥

पादः । इयादिपूरणाः । गायत्र्या वसवः । जगत्या आदित्याः । विराजो दिशः । त्रिष्टुभो रुद्राः । एकद्वित्रिचतुष्पादुक्तपादम् । आद्यं चतुष्पादृतुभिः । क्वचित्त्रिपादृषिभिः सा पादनिचृत् । अष्टौ सप्त षड्वेति प्रतिष्ठा । एषैव विपरीता वर्धमाना । षट्सप्तकयोर्मध्यऽइत्यतिपादनिचृत् । द्वौ नवकौ षट्कश्च सा नागी विपरीता वाराही । तृतीयं द्विपाज्जागतगायत्राभ्याम् । त्रिपात्त्रैष्टुभैः ॥

उष्णिक् गायत्री जागतश्च । ककुप् मध्ये चेदन्त्यः । पुर उष्णिक् पुरतः । परोष्णिक् परतः । चतुष्पादृषिभिः ॥

अनुष्टुब्गायत्रैः । त्रिपात्क्वचिज्जागताभ्यां च । मध्येऽन्ते च ॥

बृहती जागतस्त्रयश्च गायत्राः । पथ्या पूर्वश्चेत्तृतीयः । न्यङ्कुसारिणी द्वितीयः स्कन्धोग्रीवी क्रौष्टुकेः उरोबृहती यास्कस्य । उपरिष्टाद्बृहत्यन्ते । पुरस्ताद्बृहती पुरः । क्वचिन्नवकाश्चत्वारः । वैराजौ गायत्री च । त्रिभिर्जागतैर्महाबृहती सतोबृहती ताण्डिनः ॥

पङ्क्तिर्जागती गायत्री च । पूर्वौ चेदयुजौ सतःपङ्क्तिः । विपरीतौ च । प्रस्तारपङ्क्तिः पुरतः । आस्तारपङ्क्तिः परतः । विष्टारपङ्क्तिरन्तः । संस्तारपङ्क्तिर्बहिः । अक्षरपङ्क्तिः पञ्चकाश्चत्वारः । द्वावप्यल्पशः । पदपङ्क्तिः पञ्च । चतुष्कषट्कौ त्रयश्च । पथ्या पञ्चभिर्गायत्रैः । जगती षड्भिः ॥

एकेन त्रिष्टुब्ज्योतिष्मती । तथा जगती । पुरस्ताज्ज्योतिः प्रथमेन । मध्येज्योतिर्मध्यमेन । उपरिष्टाज्ज्योतिरन्त्येन ॥

एकस्मिन्पञ्चके छन्दः शङ्कुमती । षट्के ककुम्मती । त्रिपादणिष्ठमध्या पिपीलिकमध्या । विपरीता यवमध्या । ऊनाधिकेनैकेन निचृद्भुरिजौ । द्वाभ्यां विराट्स्वराजौ ॥